

Procedury postępowania nauczycieli i metody współpracy szkoły z policją w sytuacjach zagrożenia dzieci oraz młodzieży przestępczością i demoralizacją, w szczególności narkomanią, alkoholizmem i prostytutką

Procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia dzieci i młodzieży przestępczością i demoralizacją.

I. Postępowanie wobec ucznia zachowującego się agresywnie/autoagresywnie lub w sposób drastyczny zaburza dyscyplinę pracy na lekcji.

Dotyczy: nauczycieli i innych pracowników szkoły.

Każdy pracownik szkoły ma obowiązek reagować w sytuacji, gdy uczeń zachowuje się agresywnie.

W przypadku ucznia zachowującego się agresywnie należy:

1. Podjąć próbę wyciszenia agresji - odizolować ucznia zachowującego się agresywnie od grupy. W razie potrzeby wezwać pomoc (innego nauczyciela, pedagoga/innego specjalistę, Dyrektora Szkoły).
2. Zabezpieczyć pozostałych uczniów, udzielić pomocy ofierze/ofiarom.
3. Jeżeli to możliwe ustalić przyczynę agresji. Przeprowadzić rozmowę ze stronami konfliktu. Jeżeli to niemożliwe przekazać sprawę wychowawcy lub pedagogowi.
4. W przypadkach, gdy agresja jest skierowana na przedmioty, które w jej wyniku uległy zniszczeniu, wychowawca wraz z uczniem ustala, w jaki sposób uczeń może naprawić (zminimalizować) efekty swojego działania. Informuje Dyrektora Szkoły i rodziców/prawnych opiekunów o podjętych ustaleniach.
5. W razie konieczności wychowawca (pedagog) powiadamia inne służby (policja, Sąd Rodzinny).
6. Jeżeli uczeń zachowuje się w sposób agresywny lub drastycznie zaburza dyscyplinę pracy na lekcji i nie udaje się zapanować nad jego zachowaniem Dyrektor lub osoba przez niego wyznaczona wzywa rodziców/prawnych opiekunów. Rodzic/prawny opiekun zobowiązany jest do natychmiastowego stawienia się do szkoły.
7. Nauczyciel sporządza notatkę z zajęcia i przekazuje ją wychowawcy klasy (pedagogowi).
8. Nauczyciel wspierający się interwencją osób trzecich jest zobowiązany do poinformowania rodziców/prawnych opiekunów o zaistniałym zdarzeniu.

II. Procedura postępowania w sytuacjach kryzysowych (podjęcia próby samobójczej, myśli samobójczych, innych wydarzeń traumatycznych)

Dotyczy: nauczycieli i innych pracowników szkoły.

Każdy pracownik szkoły, który powziął informację o dziecku przebywającym w kryzysie mogącym skutkować podjęciem próby samobójczej jest zobowiązany do niezwłocznego poinformowania o tym Dyrektora Szkoły.

1. Dyrektor Szkoły bądź osoba przez niego wyznaczona informuje o tym fakcie rodziców/prawnych opiekunów.
2. Nauczyciel jest zobowiązany do przekazania ucznia pod opiekę specjalisty.
3. Rodzic/prawny opiekun zobowiązany jest do skonsultowania dziecka u lekarza rodzinnego bądź lekarza psychiatry i poinformowania Szkoły w terminie 7 dni o podjętych działaniach.
4. Jeżeli rodzic/prawny opiekun nie podejmie żadnych działań Szkoła jest zobowiązana do poinformowania instytucji wspierających szkołę.
5. W przypadku, gdy dochodzi do próby samobójczej na terenie szkoły, osoba wyznaczona przez Dyrektora Szkoły zobowiązana jest do natychmiastowego wezwania rodziców/prawnych opiekunów oraz pogotowia ratunkowego.

III. Procedury postępowania w przypadku ujawnienia cyberprzemocy

Dotyczy: nauczycieli i innych pracowników szkoły.

Każdy pracownik szkoły, który powziął informację o przemocy dokonywanej w przestrzeni wirtualnej zobowiązany jest do niezwłocznego poinformowania wychowawcy klasy.

1. Wychowawca klasy dokonuje analizy sytuacji i podejmuje odpowiednie działania.
  - a) przeprowadza rozmowę ze sprawcą,
  - b) przeprowadza rozmowę z ofiarą,
  - c) przeprowadza rozmowę ze świadkami.

Nie należy konfrontować świadka i sprawcy oraz ofiary i sprawcy w celu wyjaśnienia sprawy.

2. Wychowawca po rozpoznaniu sytuacji kontaktuje się z rodzicami/prawnymi opiekunami uczniów.
3. Jeżeli cyberprzemoc miała charakter długotrwałego działania, skutki jego zostały szeroko rozpowszechniane należy poinformować pedagoga i Dyrektora Szkoły.
4. Dyrektor Szkoły podejmuje decyzję o poinformowaniu Inspektora ds. Nieletnich bądź złożenie wniosku do Sądu.
5. Wszyscy uczestnicy zdarzenia muszą mieć ewentualnie zapewnioną opiekę specjalistów (psycholog, pedagog szkolny).

IV. W przypadku uzyskania informacji, że uczeń który, nie ukończył 18 lat, używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji¹, nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

1. Przekazać uzyskaną informację wychowawcy klasy.
2. Wychowawca informuje o fakcie pedagoga szkolnego i Dyrektora Szkoły.
3. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia i informuje ich o problemach wynikających z zachowania ucznia. Wychowawca wraz z pedagogiem szkolnym w obecności ucznia i rodziców/prawnych opiekunów przeprowadza rozmowę. W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców/prawnych opiekunów zaś do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej może zaproponować rodzicom/prawnym opiekunom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i jego udział w programie terapeutycznym.
4. Jeżeli rodzice/prawni opiekunowie odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, pedagog szkolny pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję (specjalistę ds. nieletnich).
5. Podobnie, w sytuacji gdy, szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych, (rozmowa z rodzicami/prawnymi opiekunami, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, Dyrektor Szkoły powiadamia sąd rodzinny lub policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.
6. W przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przez ucznia, który ukończył 17 lat, przestępstwa ściganego z urzędu lub jego udziału w działalności grup przestępczych, zgodnie z art. 304 § 2 kodeksu postępowania karnego, Dyrektor Szkoły jako przedstawiciel instytucji jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub policję.

V. W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków powinien podjąć następujące kroki:

1. Odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego; stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie.
2. Powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy.
3. Zawiadamia o tym fakcie Dyrektora Szkoły oraz rodziców/prawnych opiekunów, których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły. Gdy rodzice/prawni opiekunowie odmówią odebrania dziecka, Dyrektor informuje policję, a gdy zdrowie bądź życie dziecka będzie zagrożone Dyrektor wzywa pogotowie ratunkowe.

---

¹ Naruszanie zasad współżycia społecznego, popełnienie czynu zabronionego, systematyczne uchylanie się od obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki, włączyć, udział w działalności grup przestępczych - art. 4 § 1 ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich.

4. W przypadku stwierdzenia stanu nietrzeźwości, policja ma prawo przewieźć ucznia do izby wytrzeźwień albo do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych - na czas niezbędny do wytrzeźwienia (maksymalnie do 24 godzin). Jeśli uczeń nie ukończył 18 lat, o fakcie tym zawiadamia się jego rodziców/prawnych opiekunów oraz sąd rodzinny.
5. Jeżeli powtarzają się przypadki, w których uczeń niepełnoletni znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków na terenie szkoły, Dyrektor Szkoły (pedagog) ma obowiązek powiadomienia o tym policji (specjalisty ds. nieletnich) lub sądu rodzinnego.
6. Spożywanie alkoholu na terenie szkoły przez ucznia, który ukończył 17 lat, stanowi wykroczenie z art. 431 ust. 1 Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Należy o tym fakcie powiadomić policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tej instytucji.

VI.W przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk powinien podjąć następujące kroki:

1. Nauczyciel zachowując środki ostrożności zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu policji, próbuje (o ile to jest możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo znaleziona substancja należy.
2. Powiadamia o zaistniałym zdarzeniu Dyrektora Szkoły, który wzywa policję.
3. Po przyjeździe policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

VII.W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk, powinien podjąć następujące kroki:

1. Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawca, pedagog, Dyrektor, itp.) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży), ew. innych przedmiotów budzących podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną substancją. Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani plecaka ucznia - jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji
2. O swoich spostrzeżeniach powiadamia Dyrektora Szkoły oraz rodziców/prawnych opiekunów ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawiennictwa.
3. W przypadku, gdy uczeń, mimo wezwania, odmawia przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości plecaka, Dyrektor Szkoły wzywa policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję i zabiera ją do ekspertyzy.
4. Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel, po odpowiednim zabezpieczeniu, zobowiązany jest bezzwłocznie przekazać ją do jednostki policji. Wcześniej próbuje ustalić, w jaki sposób i od kogo, uczeń nabył substancję. Całe zdarzenie nauczyciel dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami.

UWAGA:

Zgodnie z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii - w Polsce karalne jest:

- posiadanie każdej ilości środków odurzających lub substancji psychotropowych;
- wprowadzanie do obrotu środków odurzających;
- udzielanie innej osobie, ułatwianie lub umożliwianie ich użycia oraz nakłanianie do użycia;
- wytwarzanie i przetwarzanie środków odurzających.

Każde z wymienionych zachowań jest czynem karalnym w rozumieniu przepisów ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, jeśli sprawcą jest uczeń, który ukończył 13 lat a nie ukończył 17 lat.

Z przestępstwem mamy do czynienia jeżeli któryś z wymienionych czynów popełni uczeń, po ukończeniu 17 lat. W takiej sytuacji mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego.

Jeżeli przestępstwo ma miejsce na terenie szkoły, należy wezwać policję.

W każdym przypadku popełnienia czynu karalnego przez ucznia, który nie ukończył 17 lat należy zawiadomić policję lub sąd rodzinny, a w przypadku popełnienia przestępstwa przez ucznia, który ukończył 17 rok życia prokuratora lub policję (art. 4 Upn i art. 304 Kpk).

VIII. W przypadku gdy nauczyciel zauważy ucznia palącego papierosa:

- wpisuje uwagę do dziennika,
- informuje wychowawcę klasy.

Wychowawca klasy:

1. gdy otrzyma pierwszy sygnał:
  - przeprowadza rozmowę z uczniem.
2. Po uzyskaniu kolejnych sygnałów:
  - wychowawca udziela nagany zgodnie ze statutom szkoły,
  - w porozumieniu z pedagogiem szkolnym i po poinformowaniu Dyrektora w szczególnie uzasadnionych przypadkach podejmuje decyzję o powiadomieniu Policji, sądu o demoralizacji ucznia.

IX. A. Postępowanie wobec ucznia – sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa:

Nauczyciel :

1. niezwłocznie powiadamia Dyrektora Szkoły,
2. stara się ustalić okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia, zabezpiecza miejsce zdarzenia
3. przekazuje sprawcę (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) Dyrektorowi Szkoły, lub pedagogowi szkolnemu pod opiekę,
4. powiadamia rodziców/prawnych opiekunów ucznia-sprawcy,

5. niezwłocznie powiadamia policję w przypadku gdy sprawa jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała, itp.), lub sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest nikomu znana. Dyrektor Szkoły w takich sytuacjach powiadamia pisemnie kuratorium oświaty.
6. zabezpiecza ewentualne dowody przestępstwa, lub przedmioty pochodzące z przestępstwa i przekazuje je policji (np. sprawca rozboju na terenie szkoły używa noża i uciekając porzuca go lub porzuca jakiś przedmiot pochodzący z kradzieży).

IX. B. Postępowanie nauczyciela wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego

Nauczyciel:

1. udziela pierwszej pomocy (przedmedycznej), bądź zapewnia jej udzielenie poprzez wezwanie pogotowia ratunkowego w przypadku kiedy ofiara doznała obrażeń,
2. niezwłocznie powiadamia Dyrektora Szkoły,
3. powiadamia rodziców/prawnych opiekunów ucznia,
4. niezwłocznie wzywa policję w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.

*“Instytucje państwowe i organizacje społeczne, które w związku ze swoją działalnością dowiedziały się o popełnieniu przez nieletniego czynu karalnego ściganego z urzędu, są obowiązane niezwłocznie zawiadomić sąd rodzinny lub policję oraz przedsięwziąć czynności nie cierpiące zwłoki, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów popełnienia czynu”
(art. 4§ 3 ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich)*

Kategorie przestępstw z Kodeksu Karnego ścigane z urzędu:

1. Udział w bójce lub pobiciu.
2. Doprowadzenie małoletniego poniżej 15 lat do obcowania płciowego lub poddania się innej czynności seksualnej.
3. Znęcanie się.
4. Wywieranie wpływu na świadka w celu skłonienia do cofnięcia skarg lub wpłynięcia na złożone zeznania.
5. Podrabianie dokumentów.
6. Kradzież.
7. Kradzież z włamaniem.
8. Rozbój.
9. Przywłaszczenie.
10. Oszustwo.

X.W przypadku znalezienia na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych, innych niebezpiecznych substancji lub przedmiotów, należy zapewnić bezpieczeństwo przebywającym na terenie szkoły osobom, uniemożliwić dostęp osób postronnych do tych przedmiotów i wezwać policję - tel. 997 lub 112.

Nauczyciel:

1. Uniemożliwia dostęp osób postronnych do tych środków.
2. Powiadamia Dyrektora Szkoły, która przeprowadza ewakuację i powiadamia odpowiednie służby.
3. W przypadku nieobecności Dyrektora Szkoły, nauczyciel - organizator zajęć podejmuje procedury leżące w gestii Dyrektora.

Podstawy prawne stosowanych procedur:

- 1) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich /Dz. U. z 1982 r. Nr 35 poz. 228 z p. zm. - tekst jednolity Dz. z 2002 r. Nr 11 poz. 109 z/ oraz przepisy wykonawcze w związku z ustawą /.
- 2) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi /Dz. U. Nr 35, poz. 230 z p. zm./
- 3) Ustawa z dnia 24 kwietnia 1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii /Dz. U. z 2003 r. Nr 24, poz. 198/.
- 4) Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji /Dz. U. Nr 30 poz. 179 z późn. zm./
- 5) Zarządzenie Nr 15/97 Komendanta Głównego Policji z dnia 16 czerwca 1997 r. w sprawie form i metod działań policji w zakresie zapobiegania i zwalczania demoralizacji i przestępczości nieletnich.
- 6) Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty /Dz. U. z 1996 r. Nr 67, poz. 329 z późn. zm./
- 7) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem /Dz. U. Nr 26, poz. 226/.

Przyjęto do realizacji i stosowania na posiedzeniu Rady Pedagogicznej z dnia 9 maja 2023 r.